

Andijan State Medical Institute
Andijon Davlat Tibbiyot Instituti

Oncomorphology.

Lecture-5

Classification of tumors

Lecturer: Mamataliyev Avazbek Ro'zuvaevich.,
Docent, Candidatus Medicinae

5-Ma`ruza.

O'smalar klassifikasiyasi

Muallif: Mamataliyev Avazbek Ro'zuvaevich

REJA:

1

XUSUSIY
JOYLASHUVSIZ
EPITELIAL
O'SMALAR

2

ME'DA-ICHAK
TIZIMI
O'SMALARI
GISTOLOGIK
KLASSIFIKASSI
YASI

3

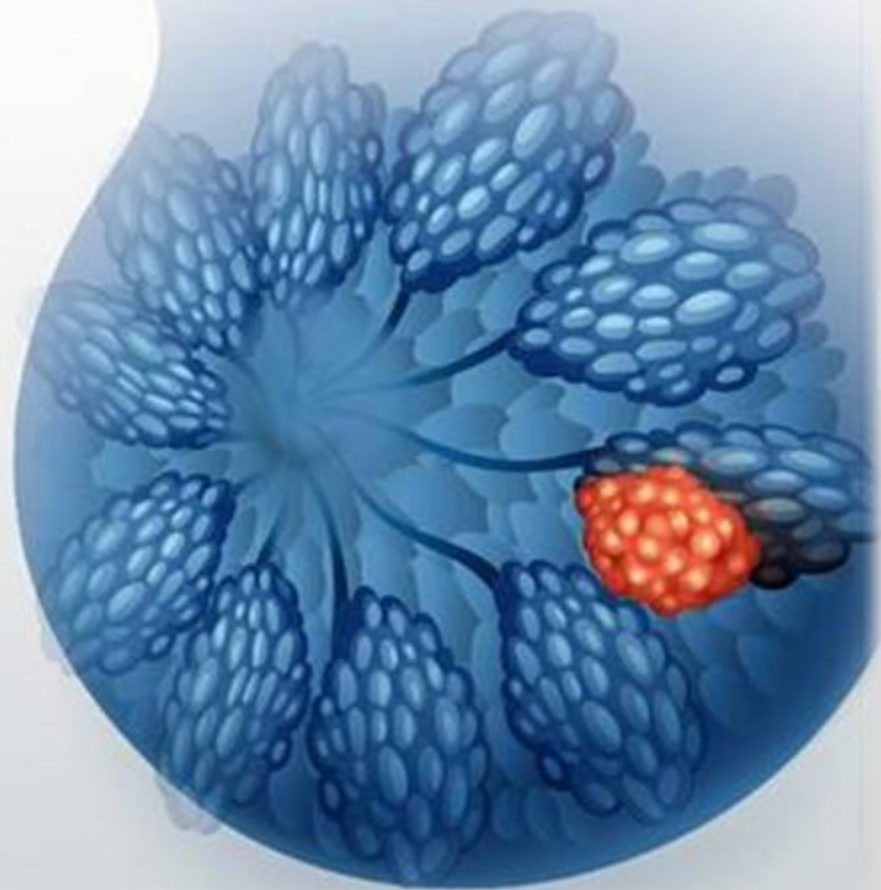
NERV
SISTEMASI VA
MIYA
PARDALARI
O'SMALARI

4

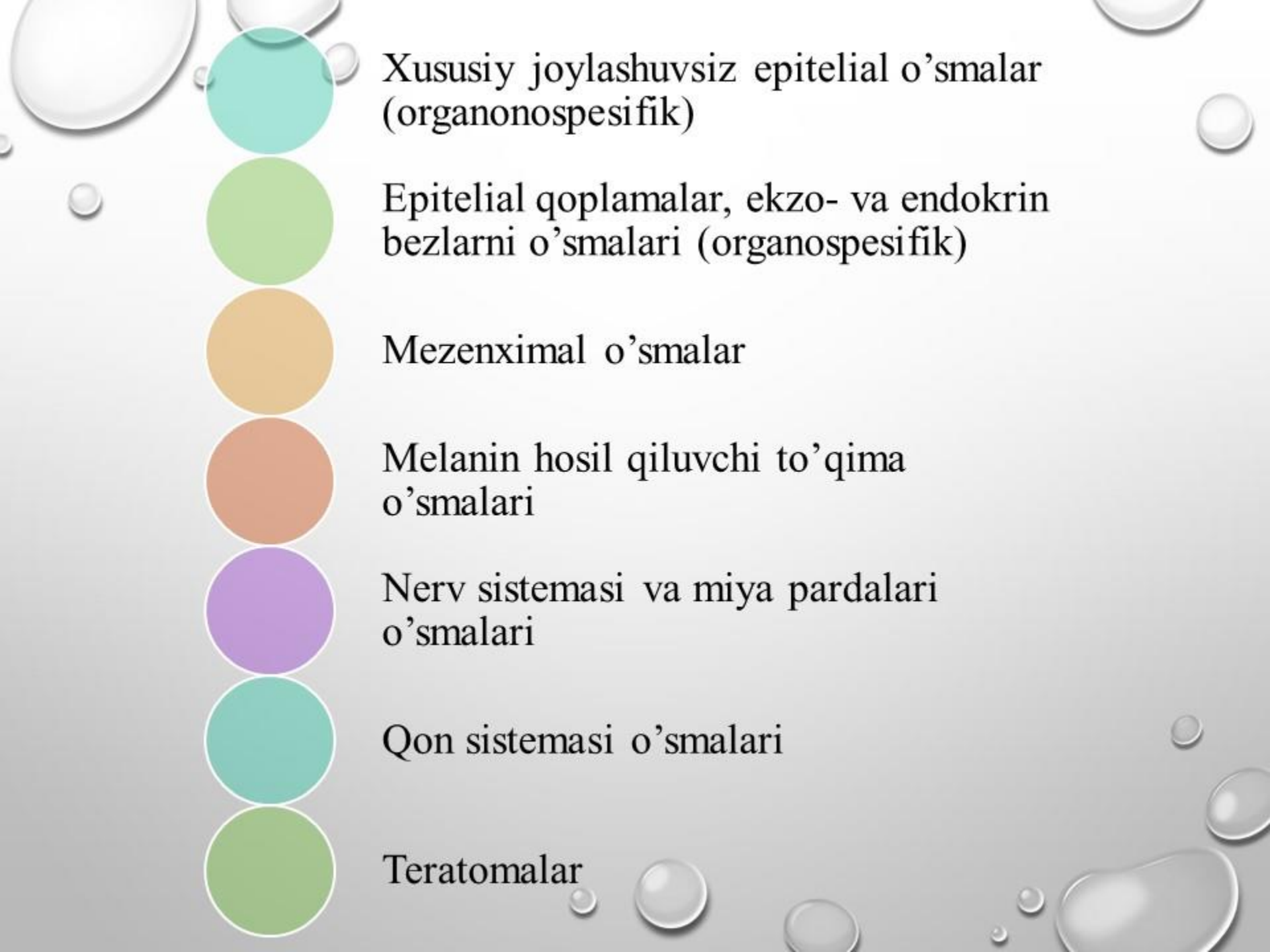
NAZORAT
SAVOLLARI
(ASSIGNMENT)

5

FOYDALANILGAN
ADABIYOTLAR

O'smalarni klassifikatsiyasi gistogenetik prinsip bo'yicha qilinib, bunda ularni morfologik tuzilishi, joylashuvi, a'zodagi struktur tuzilishini o'ziga hosligi (organspesifikligi), yaxshi va yomon sifatligi inobatga olingan. Ushbu klassifikatsiya millatlararo o'smaga qarshi birlashmasi o'smalar nomenklaturasi bo'yicha xalqaro komiteti tomonidan tavsiya etilgan. Bu klassifikatsiya bo'yicha o'smalar 7 guruhga bo'linib, 200 dan ortiq o'smalarni o'ziga kiritgan.

Xususiy joylashuvsiz epitelial o'smalar
(organonospesifik)

Epitelial qoplamalar, ekzo- va endokrin
bezlarni o'smalari (organospesifik)

Mezenximal o'smalar

Melanin hosil qiluvchi to'qima
o'smalari

Nerv sistemasi va miya pardalari
o'smalari

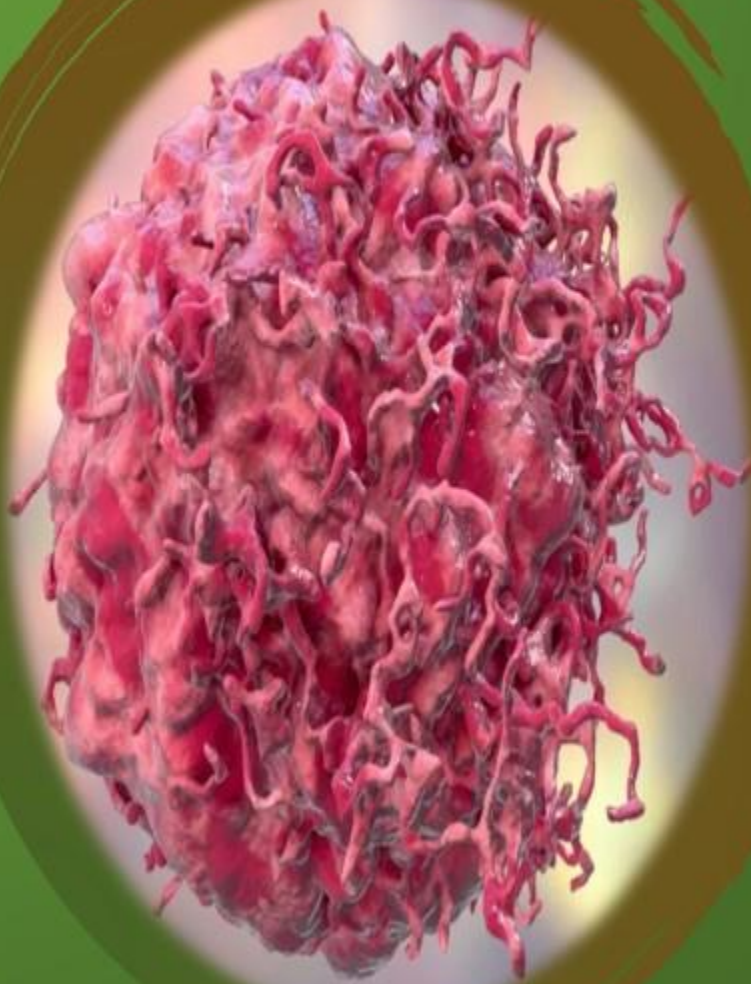
Qon sistemasi o'smalari

Teratomalar

O'smalarni bosqichlarni aniqlashda birlamchi o'smani o'lchami, uni regional limfa tugunlariga tarqash darajasi va metastazlari asos qilinadi. O'sma hujayralarini klassifikasiya bazasini American Joint Committee on Cancer Staging ishlanmalari tashkil etadi.

“Rak” terminini Hippokrat kiritgan (eramizdan 460-377yy. oldin), “karsinoma” termini (grekcha καρκίνος — qisqichbaqa. ὄγκωμα qirsqartmasi ὠμα – o'sma) perifokal yallig'lanish bilan bo'lgan yomon sifatli o'sma ifodalangan. Hippokrat o'smani karsinoma deyishiga sabab, o'smani tashqi tomondan ko'rilgan turli tomonlarga o'sishi – qisqichbakani eslatgan.

Eramizdan oldin 1 asrda yashagan rimlik vrach Avl Korneliy Stels grekcha καρκίνος so'zini lotincha *cancer* – rak deb ifodalagan. Metastazlanish terminini 1829 yilda fransuz akusher-ginekolog Djozefer Rikame fanga kiritgan.

O'smalarni TNM bo'yicha klassifikatsiyasi: T (Tumor) birlamchi o'sma, N (Node) – regionar limfa tugunlarini berilishi, M (Metastasis) – ichki a'zolarga metastazlanishi. T₁₋₄ birlamchi o'smani kattalashishini, T₀ -in situ. N₀ limfa tugunida metastaz yo'q, N₁₋₃ limfa tugunlariga tarqalish darajasi, M₀ metastazlar yo'q, M₁₋₂ metastazlar bor.

Bu klassifikatsiyani 1952 yilda Xalqaro o'smaga qarshi uyushma tomonidan qabul qilingan, uni P. Denoix ishlab chiqqan

T — tumor
(lotincha *tumor* — o'sma).

T_{is} yoki T_0 — karsinoma "in siti» epiteliyni bazal qatlamigacha o'sib kiruvchi o'sma

T_{1-4} — o'sma o'sish sohasida turli darajadagi o'smalar.

T_x — agar birlamchi o'sma aniqlanmay, metastazi aniqlansa quyiladi.

N — nodulus
(lotincha *nodulus* — tugun). Regionar limfa tugunlaridagi o'sma mestastazlarini xarakterlaydi.

N_x — regionar limfa tugunlarida metastazlar aniqlanmaydi (limfa tugunlari urganilmagan)

N_0 — regionar limfa tugunlari tekshirilganda metastazlar aniqlamaydi

N_1 — regionar limfa tugunlari aniqlanadi.

M — metastasis.
Metastazlar bo'ishi bilan xarakterlanadi, ya'ni regionar limfa tugunlari yoki a'zo va to'qimalarga.

M_x — metastazlar o'rganilmagan, metastazlanishi noma'lum.

M_0 - tekshirilganda metastazlanish topilmagan

M_1 — metastazlari aniqlanadi

P, G ba'zi a'zolar va sistemalar o'smalarida hujayralarini differenstirovkasi darajasini aniqlagsh uchun qo'shimcha parametrlar qo'llaniladi:G (lot. *grade* - daraja) — yomon sifatlikni darajasini bildiradi.

Bunda hujayralarni differenstirovkasi xal qiluvchi bo'lib, ular 4 guruxga bo'linadi (G_1 -yuqori, G_2 - o'rta va G_3 - quyi darajali differensirovkali va G_4 - differensiyalashmagan)P (lot. *penetratio* — o'sib kirish) — bu parametr ichi kovak a'zolarga qo'llanilib, uni a'zo devoriga o'sib kirish darajasini ko'rsatadi.

T
(Tumour size)

N
(Degree of lymph node involvement)

M
(Extent of distant metastases)

Sxema - 1.

TNM: T
(Tumor)
birlamchi
o'sma, N
(Node) –
regionar limfa
tugunlarini
berilishi, M
(Metastasis) –
ichki a'zolarga
metastazlanishi.

Example : Primary tumour

Lymph nodes

Distant metastases
(none)

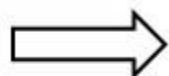
O'smalarni nomlanishida epitelial o'smalarni yaxshi sifatli lariga +oma qo'shimchasi, yomon sifatli sig a +rak, karsinoma qo'shimchasi qo'shib nomlanadi, mezenximal o'smalarga mos ravishda +oma va +sarkoma, melanin hosil qiluvchi to'qimalarni yaxshi sifatli bo'lmaydi, yomon sifatli sig a +oma qo'shimchasi qo'shiladi.

Nerv to'qimasi o'smalari yaxshi sifatli sig a +oma, yomon sifatli sig a +blastoma, ayrimlariga rak qo'shimchasi qo'shiladi. Qon va limfa to'qimasini yaxshi sifatli o'smalari bo'lmaydi, ular o'tkir va surunkali kechadi, shunga mos ravishda o'tkir kechishida +blast, surunkali kechishida +sitar qo'shimchalari qo'shib nomlanadi.

Shu bilan birga ayrim o'smalarni birinchi bo'lib o'rgangan olimlarni nomi bilan ham nomlanadi. masalan Reklengauzen kasalligi - neyrofibromatoz, limfogranulematoz - Xodjkin kasalligi va b.

BURUN BO'SHLIG'I VA ATROF BO'SHLIQLARIDAGI O'SMALARNI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

B. Xavfli

1. Yassi hujayrali rak
2. So'galsimon [yassi hujayrali] rak
3. Arg'amchisimon hujayrali [yassi] rak
4. «O'tuvchi hujayrali» rak [silindrik, muguzlanmaydigan rak, respirator epiteliy raklari]
5. Adenokarsinoma
6. Shilimshiqli adenokarsinoma
7. Adenokistoz rak
8. Mukoepidermoid rak
9. Boshqalar
10. Differensiallashma-gan rak

A. Xavfsiz

1. Yassi hujayrali papilloma
2. «O'tuvchi hujayrali» papilloma [silindr hujayrali papilloma, respirator epiteliy papillomasi]
- ✓ Invertirlangan
- ✓ Ekzofit
3. Adenoma
4. Oksifil adenoma [onkostitoma]
5. Pleomorf adenoma [aralash o'sma]

Yumshoq to'qimalar o'smalari

1. Gemangioma

2. Gemangimiksoma

3. Fibroksantoma [fibroz gistiositoma]

4. Xavfli gemangioperisitoma

5. Fibrosarkoma

6. Rabdomiosarkoma

7. Neyrogen sarkoma [neyrofibrosarkoma va xavfli shvannoma]

8. Xavfli fibroksantoma [xavfli fibroz gistiositoma]

9. Boshqalar

Suyak va tog'ay o'smalari

- A. Xavfsiz:** 1.Xondroma
2.Osteoma
3.Ossifisyalovchiya fibroma
4.Boshqalar

- B. Xavfli:** 1. Xondro-sarkoma
2. Osteogen sarkoma
3. Boshqalar

Limfoid va qon yaratuvchi to'qima o'smalari

- ✓ *Xavfli* limfomalar
- ✓ Limfo-sarkoma
- ✓ Berkit o'smasi
- ✓ Retikulo-sarkoma
- ✓ Plazmo-sitoma
- ✓ Xodjkin

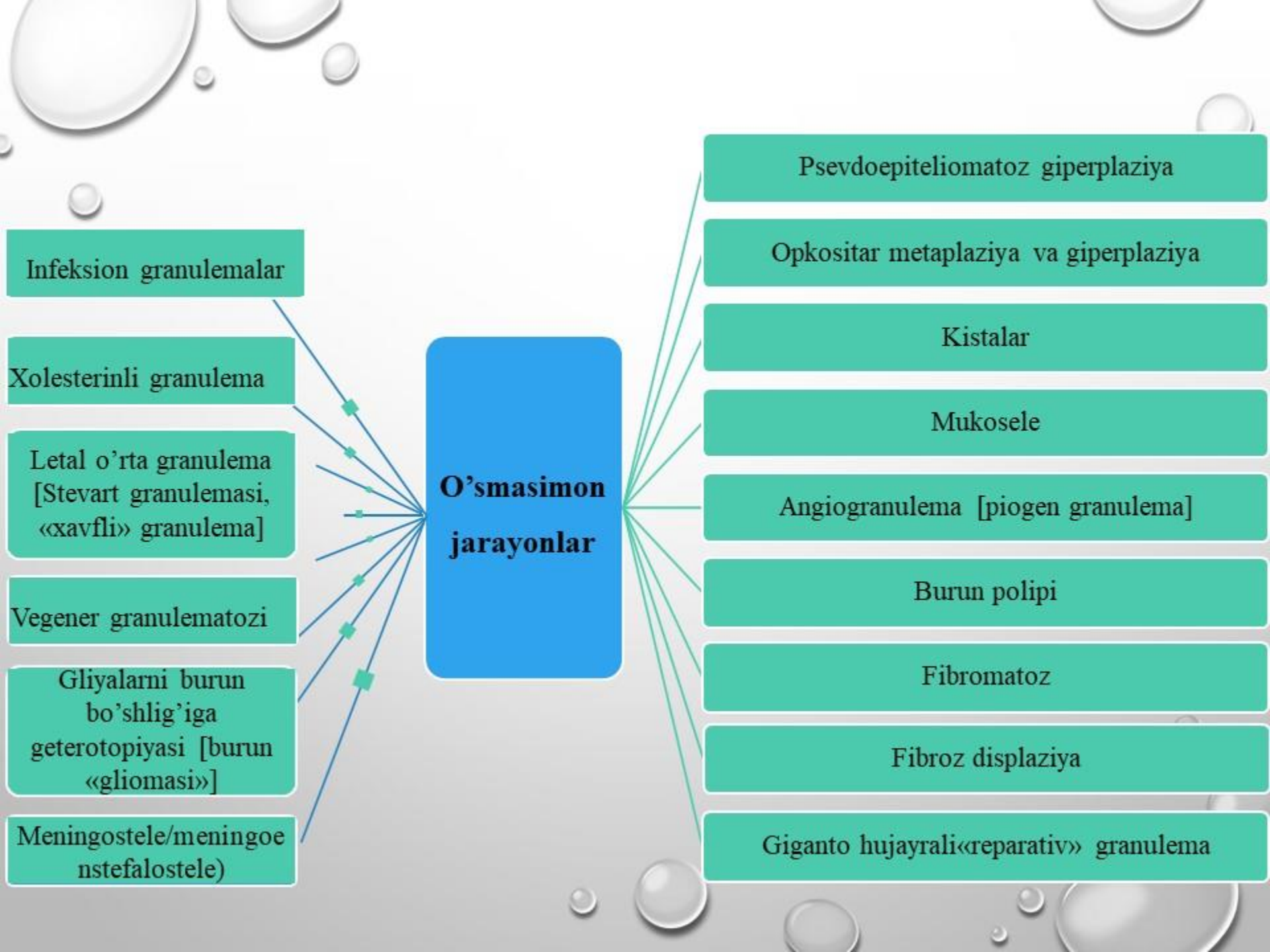
Aralash o'smalar

a. Xavfli

- 1.Teratoma
- 2.Meningioma
- 3.Odontogen o'smalar
- 4.Melanotik neyroektodermal o'smalar [melanotik progonoma]
- 5.Boshqalar

b. Xavfli

- 1.Xavfli melanoma
- 2.Olfaktor neyrogen o'smalar [estezioneyrogen]
- 3.Boshqalar
  - Ikkilamchi o'smalar
  - Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

BURUN-HALQUM O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Yassi hujayrali papilloma
2. Oksifil adenoma [onkositoma]
3. Pleomorf adenoma [aralash o'sma]
4. Boshqalar

B. Xavfli

1. Burun halqum raki

A) Yassi hujayrali raki [muguzlanuvchi yassi hujayrali rak]

B) Muguzlanmay-digan rak

V) Differensiallashma-gan rak [burun halqumni differensiallashmagan rak shakli]

- ✓ Adenokarsinoma
- ✓ Adenokistoz rak
- ✓ Boshqalar

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Xavfsiz

1. Yuvenil angiofibroma
2. Neyrofibroma
3. Nevrilemmoma [shvannoma]
4. Paranglioma [xemodektoma]
5. Boshqalar

B. Xavfli

1. Fibrosarkoma
2. Rabdomiosarkoma
3. Neyrogen sarkoma [neyrofibrosarkoma, xavfli shvannoma]
4. Boshqalar

Limfoid va qon yaratuvchi to'qima o'smalari

- ✓ Xavfli limfomalar
- ✓ Limfosarkoma
- ✓ Berkit o'smasi
- ✓ Retikulosarkoma
- ✓ Plazmositoma
- ✓ Xodjkin kasalligi
- ✓ Aralash o'smalar

A. Xavfsiz:

1. Teratoma
  - A) Ko'rkam
  - B) Kistoz [dermoid kista]
2. Gipofizar adenoma
3. Meningioma
4. Boshqalar

- ### *B. Xavfli:*
1. Xavfli melanoma
  2. Xordoma
  3. Kraniofaringioma
  4. Boshqalar

O'smasimon jarayonlar

1. Psevdoepiteliomatoz giperplaziya
2. Onkositar metaplaziya va giperplaziya
3. Kistalar
4. Angiogramulema [piogen granulema]
5. Fibromatoz
6. Amiloidni chuqishi
7. Infektsion granulemalar
8. Xavfsiz limfoid giperplaziya [«adenoidlar»]
9. Letal o'rta granulema [Stevart granulemasi, «xavfli» granulema]
10. Vegener granulema

HIQILDOQ-HALQUM VA TRAXEYA O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI.

Epitelial o'smalari

A. Xavfsiz

1. Yassi hujayrali papilloma/papillomatoz
2. Oksifil adenoma [onkostitoma]
3. Boshqalar

B. Xavfli

1. Rak in situ [epiteliy ichi raki]
2. Yassi hujayrali rak
3. So'galsimon (yassi hujayrali) rak
4. Arg'amchisimon hujayrali (yassi hujayrali) rak
5. Adenokarsinoma
6. Adenokistoz rak
7. Karsinoid o'sma
8. Boshqalar
9. Differensiallashmagan rak

Yumshoq to'qimalarni o'smalari

A. Xavfsiz

1. Lipoma
2. Gemangioma
3. Leyomioma
4. Rabdomioma
5. Donador hujayrali o'sma
6. Neyrofibroma
7. Nevrolemmoma [shvannoma]
8. Paraganglioma [xemodektoma]
9. Boshqalar

B. Xavfli

1. Fibrosarkoma
2. Rabdomiosarkoma
3. Angiosarkoma
4. Kaposhi sarkomasi
5. Boshqalar

Suyak va tog'ay o'smalari

Aralash o'smalar

- ✓ Ikkilamchi o'smalar
- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

A. Xavfsiz

1. Xondroma
2. Boshqalar

B. Xavfli

1. Xondrosarkoma
2. Boshqalar

O'smasimon jarayonlar

- ✓ Psevdoepiteliomatoz giperplaziya
- ✓ Epitelial anomaliyalar
- ✓ keratoz/giperplaziya [atipiyasiz keratoz]
- ✓ displaziya [atipiya bilan keratoz]
- ✓ Onkositar metaplaziya va giperplaziya
- ✓ Kistalar
- ✓ Intubasion granuloma /kontakt» yara
- ✓ Ovoz boylami poliplari
- ✓ Fibrozli
- ✓ Tomirli
- ✓ Gialinlashgan
- ✓ Miksoid
- ✓ Amiloidni chuqishi
- ✓ Yallig'lanishlardagi granulemalar
- ✓ Plazmohujayrali granulema
- ✓ Letal o'rta granulema [Stevart granulemasi, «xavfli» granulema]
- ✓ Vegener granulematozi
- ✓ Osteoxondroplastik traxeopatiya

O'PKALAR O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI.

Epitelial o'smalar

1. Mayda hujayrali anaplastik rak

1. Arg'amchisimon hujayrali shakli

2. Poligonal hujayrali shakli

3. Limfoid hujayrali shakli

4. Boshqa o'smalari

Adenokarsinoma

1. Bronxogen:

A) Asinoz (musin rosil qilish va qilmasligi bilan)

B) So'rg'ichli (musin hosil qilish va qilmasligi bilan)

2. Bronxiolo-alveolyar

Yirik hujayrali rak

1. Musinsimon moddasi bilan ko'rkam shakli

2. Musinsimon moddasi yo'q ko'rkam shakli

3. Yassi hujayrali rak

4. Yorug hujayrali rak

Yumshoq to'qimalar o'smalari

Kombinasiyalashgan o'smalari (yassi hujayrali muguzlanuvchi rak va adenokarsinoma)

Limfoid va qon yaratuvchi to'qima o'smalari

- ✓ Karsinoidlar
- ✓ Bronxlar bezlaridan yuzaga keluvchi o'smalar
  1. Silindromalar
  2. Mukoepidermal o'smalar
  3. Boshqa o'smalar
- ✓ Bronxlar qoplovchi epiteliysini so'rg'ichsimon o'smasi
  1. Yassi hujayrali muguzlanuvchi o'smasi
  2. Qadoqsimon hujayralari bilan epidermoid o'smalari
  3. Boshqa o'smalari
- ✓ Aralash o'smalar va karsino-sarkomalar
  1. Aralash o'smalar
  2. Embrional tipdagi karsinosarkomalar
  3. Boshqa karsinosarkomalar
  4. Sarkomalar
- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar
- ✓ Mezoepiteliomalar
  1. Lokal
  2. Diffuz
- ✓ Melanomalar

QULOQ SUPRASI VA TASHQI ESHITUV YO'LLARI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Yassi hujayrali papilloma
2. Oltingugurt bezlarini adenomasi
3. Boshqalar

B. Xavfli

1. Yassi hujayrali rak
2. Bazal hujayrali rak
3. Oltingugurt bezlarini adenokarsinomasi
4. Adenokistoz rak
5. Boshqalar

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Xavfsiz

1. Gemangioma
2. Neyrofibroma
3. Nevrilemmoma [shvannoma]

4. Boshqalar

B. Xavfli

1. Fibrosarkoma
2. Rabdomiosarkoma
3. Boshqalar

Suyak va tog'ay o'smalari

A. Xavfsiz

1. Xondroma
2. Osteoma
3. Boshqalar

B. Xavfli

1. Xondrosarkoma
2. Osteogen sarkoma
3. Boshqalar

Aralash o'smalar

- ✓ Ikkilamchi o'smalar
- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

O'smasimon jarayonlar

1. Obturasiyalovchi keratoz
2. Eshituv [quloq] polipi
3. Keloid
4. Quloq suprasini surunkali tugunli xondrodermaktiti

QALQONSIMON BEZ O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Follikulyar adenoma
2. Boshqalar

B. Xavfli

1. Follikulyar rak
2. Papillyar rak
3. Yassi hujayrali rak
4. Differensiallashmagan rak
  - A. Arg'amchisimon hujayrali shakli
  - B. Giganthujayrali shakli
  - C. Mayda hujayrali shakli
5. Medullyar rak

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Xavfsiz

B. Xavfli

1. Fibrosarkoma
2. Boshqalar

Aralash o'smalar

1. Karstinosarkoma
  2. Xavfli gemangioendotelioma
  3. Xavfli limfoma
  4. Teratoma
- ✓ Ikkilamchi o'smalar
  - ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

SO'LAK BEZLARI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

✓ Adenomalar

1. Polimorf adenoma (aralash o'sma)

2. Monomorf adenoma

A) Adenolinfoma

B) Oksifil adenoma

V) Boshqa shakllari

B. Mukoepidermoid o'sma

V. Asinohujayrali o'sma

G. Karsinomalar

3. Adenokistoz karsinoma

4. Adenokarsinoma

5. Epidermoid karsinoma

6. Differensiallashmagan karsinoma

7. Polimorf adenomadagi karsinoma (xavfli aralash o'sma)

Yumshoq to'qimalar o'smalari

Epitelial bo'lmagan o'smalar

Aralash o'smalar

Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

O'smasimon jarayonlar

A. Xavfsiz limfoepitelial shikastlar

B. Sialoz

V. Onkositoz

QIZILO'NGACH O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Yumshoq to'qimalar o'smalari

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Yassi hujayrali papilloma

B. Xavfli

1. Yassi hujayrali rak
2. Adenokarsinoma
3. Bezli-kistoz rak
4. Mukoepidermoid rak
5. Bezli-yassi hujayrali rak
6. Differensiallashmagan rak

A. Xavfsiz

1. Leyomioma
2. Boshqalar

B. Yomon sifatli

1. Leyomiosarkoma
2. Boshqalar

Aralash o'smalar

A. Karsinosarkoma

B. Xavfli melanoma

B. Boshqalar

✓ Ikkilamchi o'smalar

✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar

O'smasimon jarayonlar

A. Geterotopiyalar B. Tug'ma kistalar B. Fibrovaskulyar polip [fibroz polip]

ME'DA O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Adenoma

- A) Papillyar [so'rg'ichsimon]
- B) Tubulyar
- V) Papillo-tubulyar

B. Xavfli

1. Adenokarsinoma

- A) Papillyar
- B) Tubulyar
- V) Musinoz
- G) Uzuksimon – hujayrali rak

2. Bezli-yassi hujayrali rak

3. Yassi hujayrali rak

4. Differensiallashmagan rak

5. Klassifikasiya qilinmaydigan rak

II. Karsinoid o'smalar

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Silliqliq muskul o'smalari

- 1. Leyomioma
- 2. Leyomioblastoma
- 3. Leyomiosarkoma
- B. Boshqalar

Limfoid va qon yaratuvchi to'qima o'smalari

- A. Limfosarkoma
- B. Retikulosarkoma
- V. Xodjkin kasalligi
- G. Plazmostitoma
- D. Boshqalar

Aralash o'smalar

- ✓ Ikkilamchi o'smalari
- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalari

O'smasimon jarayonlar

Giperplastik polip

Yallig'lanuvchi fibroz polip [eozinofilli granulematoz polip]

Limfoid giperplaziya

Geterotopiya

Me'da osti bezi to'qimasini geterotopiyasi

Brunner bezini geterotopiyasi

Me'da silliq osti qatlamiga bezlarini geterotopiyasi

Gamartomalar

Peytsta-Egers polipi

Boshqalar

Yuvenil polip

Gigant gipertrofiyalangan bo'rmalar

ICHAKLAR O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

INGICHKA ICHAK O'SMALARI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Adenoma

A) Tubulyar [adenomatoz polip]

B) So'rg'ichsimon

V) Tubulyar-so'rg'ichsimon

B. Xavfli

1. Adenokarsinoma

2. Musinoz adenokarsinoma

3. Uzuksimon hujayrali rak

4. Differensirens hidashmagan rak

5. Klassifikasiya qilinmaydigan rak

II. Karsinoidlar

A. Argentafilli

V. Argentafilsiz

V. Aralash

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Xavfsiz

1. Leyomioma

2. Leyomioblastoma [epitelioid leyomioma]

3. Nevrilemmoma [shvannoma]

4. Lipoma

5. Tomirlar o'smalari (gemangioma, limfangioma)

6. Boshqalar

B. Xavfli

1. Leyomiosarkoma

2. Boshqalar

Limfoid va qon yaratuvchi to'qima o'smalari

- A. Limfosarkoma
- B. Retikulosarkoma
- B. Xodjkin kasalligi
[limfogramulematoz]
- G. Berkit o'smasi
- D. Boshqalar
- E. klassifikasiya qilinmaydigan

Aralash o'smalar

- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan
o'smalar
- ✓ Ikkilamchi o'smalar

O'smasimon jarayonlar

- A. Gamartomalar
  - 1. Peytst–Gers polipi va polipozi
  - 2. Yuvenil polip va polipoz
- B. Geterotopiyalar
  - 1. Me'da osti bezi to'qimasi
  - 2. Me'da epiteliysi
- V. Brunner bezi «adenomasi»
- G. Yallig'lanuvchi fibroz polip [eozinofil
granulematoz polip]
- D. Xavfsiz limfoid polip
- E. Xavfsiz limfoid giperplaziya
- J. Ileosekal klapan yog' to'qimasini
giperplaziyasi
- Z. Endometrioz

CHUVALCHANGSIMON O'SIMTA O'SMALARI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Musinoz sistadenoma
2. Adenoma

B. Xavfli

1. Adenokarsinoma
  2. Musinoz adenokarsinoma
  3. Klassifikasiya qilinmaydigan rak
- ✓ Karsinoidlar
- A. Argentafil
  - B. Argentafil bo'lmagan
  - B. Qadoqsimon hujayra karsinoidi

Aralash o'smalar

Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalari
Ikkilamchi o'smalari

O'smasimon jarayonlar

A. Gamartomalar

1. Peytst–Egers polipi
2. Yuvenil polip va polipoz

B. Giperplastik [metaplastik] polip

B. Endometrioz

G. Boshqalar

YO'GO'N ICHAK O'SMALARI

Epitelial o'smalar

A. Xavfsiz

1. Adenoma

A) Tubulyar [adenomatoz polip]

B) So'rg'ichsimon

V) Tubulyar-so'rg'ichsimon

2. Adenomatoz [ichaklarni adenomatoz polipozi]

B. Xavfli

1. Adenokarsinoma

2. Shilimshiqli adenokarsinoma

3. Uzuksimon hujayrali rak

4. Yassi hujayrali rak

5. Bezli-yassi hujayrali rak

6. Differensiallashmagan rak

7. Klassifisiyalanmaydigan rak

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Xavfsiz

1. Leyomioma

2. Leyomioblastoma

3. Nevrilemmoma [shvannoma]

4. Lipoma va lipomatoz

5. Tomirli o'smalar (gemangioma, limfangioma)

6. Boshqalar

B. Xavfli

1. Leyomiosarkoma

2. Boshqalar

JIGAR O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A.Xavfsiz

- 1.Jigar hujayrali adenoma (gepatosellyo'llyar adenoma)
- 2.Jigar ichi o't yo'llari adenomasi
- 3.Jigar ichi o't yo'llarini sistadenomasi

B.Xavfli

- 1.Gepatosellyo'llyar rak (jigar hujayra raki)
- 2.Xolangiokarsinoma (jigar ichi ut yo'llarini raki)
- 3.O't yo'llarini sistadenokarsinomasi
- 4.Aralash gepatoxolangiosellyo'llyar rak
- 5.Gepatoblastoma
- 6.Differensiallashmagan rak

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A.Gemangioma

B.Infantil

gemangioendotelioma

V.Gemangiosarkoma

G.Embrional sarkoma

D. Boshqalari.

Turli boshqa shakldagi

o'smalari

A.Teratoma

B.Karsinosarkoma

V.Boshqalari.

Aralash o'smalar

- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalari
  - ✓ Qon yaratuvchi va limfoid to'qimasini o'smalari
  - ✓ Metastatik o'smalar
  - ✓ Epiteliy anomaliyalari
- A. Jigar hujayralarini displaziyasi
- B. O't yo'llarini anomaliyalari

O'smasimon jarayonlar

A. Gamartomalar

1. Mezenximal gamartoma
2. Billiar gamartoma (mikrogamartoma, von Meyenburg kompleksi)

B. Tug'ma billiar kistalar

V. O'chog'li tugunli giperplaziya

G. Kompensator bo'lakli giperplaziya

D. Purpur jigar

E. Geterotopiya

J. Boshqalar

ME'DA OSTI BEZI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A.Xavfsiz

1. Adenoma (papillyar adenoma)
2. Sistadenoma

B.Xavfli

1. Adenokarsinoma
2. Yassi hujayrali rak
3. Sistadenokarsinoma
4. Asinar - hujayrali rak
5. Differensiallashmagan rak.
6. Me'da osti bezi orolchalari o'smalari

Yumshoq to'qimalar o'smalari

Turli boshqa shakl o'smalari

Aralash o'smalar

Qon yaratuvchi va limfoid to'qimani
o'smalari
Metastatik o'smalar

O'smasimon jarayonlar

✓ Epiteliy anomaliyalari

A. Kistoz tuzilmalar

1. Tug'ma kistalar
2. Retenstion kistalar
3. Psevdokistalar
5. Parazitar kista

B. Psevdolipomatoz gipertrofiya

(lipomatoz)

V. Boshqalar

BUYRAK O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

✓ A. Adenoma

I. Rak:

1. Buyrak hujayrali raki
2. Boshqalar

II. Buyrak jomchasini epitelial o'smalari

A. O'tuvchi hujayrali papilloma

B. O'tuvchi hujayrali rak

V. Yassi hujayrali rak

G. Buyrak jomchasi adenokarsinomasi

D. Buyrak jomchasini
differentsiallanmagan raki

III. Nefroblastik o'smalar

A. Nefroblastoma [Vilms o'smasi)

B. Mezoblastik nefroma

V. Multilokulyar (ko'p kamerali) kistoz
nefroma

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A. Yaxshi sifatli

1. Angiomiolipoma
2. Fibroma
3. Gemantioma
4. Boshqalar

B. Yomon sifatli

O'smasimon jarayonlar

A. Persistik buyrak blastomasi

B. Massiv buyrak blastomasi

V. Buyrak disgenezi

G. Tomirlarga aloqador rivojlanish nuqsonlari

D. Kistalar

E. Buyrak kanalchalari giperplaziyasi

J. Ksantogranulematoz pielonefrit

Z. Malakoplakiya va b.

TUXUMDONLAR O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A.Seroz o'smalari

1.Xavfsiz:

A.Sistadenoma va papilyar sistadenoma

B.Yuza papilloma

V.Adenofibroma va sistadenofibroma

2.Chegaradosh (xavfliligi potentsiali past darajada):

A.Sistadenoma va papilyar sistadenoma

B.Yuza papilloma

V.Adenofibroma va sistadenofibroma

3.Xavfli:

A.Adenokarsinoma, papilyar adenokarsinoma va papilyar sistadenokarsinoma

B.Yuza papilyar karsinoma

V.Xavfli adenofibroma va sistadenofibroma

B.Musinoz o'smalar

1.Xavfsiz:

A.Sistadenoma

B.Adenofibroma va sistadenofibroma

2.Chegaradosh (xavfliligi potentsiali past darajada):

A.Sistadenoma

B.Adenofibroma va sistadenofibroma

3.Xavfli:

A.Adenokarsinoma va sistadenokarsinoma

B.Xavfli adenofibroma va sistadenofibroma

V. Endometriod o'smalar:

1.Xavfsiz:

A.Adenoma va sistadenoma

B.Adenofibroma va sistadenofibroma

2.Chegaradosh (xavfliligi potentsiali past darajada):

A.adenoma va sistadenoma

B.adenofibroma va sistadenofibroma

G. Yorug' hujayrali (mezonefroid) o'smalar:

- 1.Xavfsiz: adenofibroma
2. Chegaradosh (xavfliligi potentsiali past darajada):
- 3.Xavfli: karsinoma va adenokarsinoma

D. Brenner o'smalari

- 1.Xavfsiz
- 2.Chegaradosh (chegaradosh xavfli)
- 3.Xavfli

E.Aralash epitelial o'smalar

- 1.Xavfsiz
- 2.Chegaradosh (xavfli chegaradosh)
- 3.Xavfli

J.Differensiallashmagan karsinoma

Z.Klassifikasiya qilinmaydigan epitelial o'smalar.

Yumshoq to'qimalar o'smalari

Jinsiy to'plam stromasi o'smalari

A.Granulez-stromal hujayrali o'smalari

- 1.Granulez hujayrali o'sma
- 2.Tekoma-fibroma guruxi o'smalari

A.Tekoma

B.Fibroma

V.Klassifikasiya qilinmaydigan

B. Androblastomalar: Sertoli va Leydiga hujayralari o'smalari

1.Yuqori differensiallashgan

A.Tubulyar androblastoma; Sertoli hujayrasi o'smasi

B.Lipidlar to'planishi bilan tubulyar androblastoma; lipidlar to'planishi bilan Sertoli hujayralari o'smalari (Lesenni lipidli follikulomasi)

V.Sertoli va Leydiga hujayralari o'smalari

G. Leydiga hujayrasi o'smalari; xilyus hujayralari o'smalari

BACHADON TANASI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

Xavfsiz

- 1.Endometriy polipi
  - 2.Endometriy giperplaziyasi
- B.Endometriyni atipik giperplaziyasi

Xavfli

- 1.Adenokarsinoma
- 2.Yorug' hujayrali adenokarsinoma
- 3.Yassi hujayrali rak
- 4.Bezli – yassi hujayrali rak
(mukoepidermoid)
- 5.Differensiallashmagan rak

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A.Xavfsiz

- 1.Leyomioma fibromioma

B.Xavfli

- 1.Leyomiosarkoma
- 2.Endometrial stromal sarkoma

Suyak va tog'ay o'smalari

A.Xavfsiz

- 1.Adenomatoid o'sma

B.Xavfli

- 1.Aralash Myo'lller o'smasi

A.Karsinosarkoma

- B.Mezodermal aralash o'sma

Aralash o'smalar

- Ikkilamchi o'smalar
  - Trofoblastik o'smalar
  - A. Naydagi ektopik xomiladorlik
  - B. Yelbo'g'oz
  - V. Xorionkarsinoma
- ✓ Klassifikasiya qilinmaydigan o'smalar
- ✓ Trofoblastik kasallik
  - A. Sinsitial endometrit
  - B. Elbo'g'oz
  - V. Invaziv elbo'g'oz (emiruvchi xorionaadenoma)
  - G. Xorionkarsinoma

O'smasimon jarayonlar

- A. Yassi hujayrali metaplaziya
- B. Adenomioz (ichki endometrioz)
  - A. Adenomatoz proliferasiya
  - B. Tugunsimon istmik salpingit (adenoz)
  - V. Endometrioz
- G. Desidual o'zgarishlar
- D. Valdxard qoldiqlari
- E. Paratubar kistalar
  - 1. Fimbrial kista
  - 2. Paraovarial kista

BACHADON NAYI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A.Xavfsiz

B.Xavfli

1.Adenokarsinoma

B.Boshqa o'smalari

Yumshoq to'qimalar o'smalari

A.Xavfsiz

1. Leyomioma (fibromioma)

2.Boshqa o'smalar

V.Xavfli

Aralash o'smalar

A.Adenomatoid o'smalar

B.Boshqa o'smalar

BACHADON DAXLIZI KATTA BEZLARINI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Epitelial o'smalar

A.Xavfsiz

B.Xavfli

1.Adenokarsinoma

B.Yassi hujayrali rak (epidermoid
rak)

Noepitelial o'smalari

Ikkilamchi o'smalari

O'smasimon jarayonlar

A.Kista.

MARKAZIY NERV SISTEMASI O'SMALARINI GISTOLOGIK KLASSIFIKASIYASI

Ependima va xorioid to'r o'smalari

Neyroepitelial to'qima o'smalari

Astrositar o'smalar

1. Astrositoma
  - Fibrillyar astrositoma
  - Protoplazmatik astrositoma
  - Gemistositik astrositoma
2. Pilsitar astrositoma
3. Subependimal yirik hujayrali astrositoma [tuberoz sklerozdagi qorinchalar ichi o'smasi]
4. Astroblastoma
5. Anaplastik [xavfli] astrositoma

Oligodendroglial o'smalar

1. Oligodendroglioma
2. Aralash oligoastrositoma
3. Anaplastik [xavfli] oligodendroglioma

1. Ependimoma
  - A) Miksopapillyar ependimoma
  - B) Papillyar ependimoma
  - V) Subependimoma
2. Anaplastik [xavfli] ependimoma
3. Xorioid to'r papillomasi
4. Xorioid to'rni anaplastik [xavfli] papillomasi

Shishkasimon bez hujayralarini o'smalari

1. Pineositoma [pinealositoma]
  2. Pineoblastoma [pinealoblastoma]
- #### D. Neyronlar o'smalari
1. Gangliositoma
  2. Ganglioglioma
  3. Ganglioneuroblastoma
  4. Anaplastik [xavfli] gangliositoma va ganglioglioma
  5. Neuroblastoma

II. Nerv pardalari o'smalari

A. Nevrilemoma (shvannoma, nevrinoma)

B. Anaplastik [xavfli] nevrilemmoma
[shvannoma, nevrinoma]

C. Nevrofibroma

D. Anaplastik [xavfli] nevrofibroma
[neurofibro-sarkoma, neyrogen sarkoma]

III. Miya pardalari o'smalari

A. Meningioma

1. Meningoteli-omatoz [endoteliomatoz,
sinsitial, araxnoteliomatoz]

2. Fibroz [fibroblastik]

3. o'tuvchi [aralash]

4. Psamomatoz

5. Angiomatoz

6. Gemangi-oblastik

7. Gemangio-perisitar

8. Papillyar

9. Anaplastik [xavfli]

B. Meningeal sarkomalar

1. Fibrosarkoma

2. Polimorf – hujayrali sarkoma

3. Birlamchi meningeal
sarkomatoz

C. Ksantomatoz o'smalar

1. Fibroksant-oma

2. Ksantosar-koma [xavfli
fibroksantoma]

D. Birlamchi melanotik

o'smalar

1. Melanoma

2. Meningeal melanomatoz

d. Boshqa o'smalar

IV. Birlamchi xavfli limfomalar

V. Qon tomirlar o'smalari

- A. Gemangioblast-oma [kapillyar gemangioblastoma, Lindau o'smasi]
- B. Maxluqsimon hujayrali sarkoma

VI. Germinativ hujayrali o'smalar

- A. Germinoma
- B. Embrional rak
- B. Xorionkar-sinoma
- G. Teratoma

VII. Boshqa dizontogenetik o'smalar va o'smasimon jarayonlar

- A. Kraniofarin-gioma
- B. Ratke cho'ntagi kistalari
- V. Epidermoid kista
- G. Dermoid kista
- D. Uchinchi qorinchani kolloid kistasi
- E. Enterogen kista
- J. Boshqa kistalar
- Z. Lipoma

VIII. Tomirlarni rivojlanish nuqsonlari

- A. Kapillyar teleangiektaziya
- B. Kavernoziy angioma
- V. Arteriovenoz rivojlanish nuqsonlari [«angioma»]
- G. Venoz rivojlanish nuqsonlari
- D. Shturje-Weber kasalligi [sterebrofasial yoki sterebrotrigeminal angiomatoz]

IX. Gipofizni oldingi bo'lagi o'smalari

- A. Gipofiz adenomalari
- 1. Asidofil
- 2. Bazofil [mukoid tutuvchi hujayralardan]
- 3. Aralash asidofil-bazofil
- 4. Xromofob

X. Yaqin atrof to'qimalardan o'sib kiruvchi ikkilamchi o'smalari

Nazorat savollari

Assignment

-
1. Yo'g'on ichakning yumshoq to'qima o'smalarini aytib bering?
  2. Me'da osti bezi epitelial o'smalariga qaysilar kiradi?
  3. O'smalarni xalqaro klassifikasiyasini aytib bering?
  4. O'sma kasalliklarida TNM nimani anglatadi?
  5. Tuxumdon epitelial xavfsiz o'smalariga misol keltiring?

Test savollari

1. Me'da saratoni TNM klassifikatsiyasida T² nimani anglatadi.

- A) O'sma me'da mushak kavatigacha zararlagan.
- B) O'sma me'da shillik, shillikosti kavatini zararlagan.
- C) O'sma me'da seroz kavatini zararlagan.
- D) O'sma me'da qo'shni a'zolarini zararlagan.

2. Bachadon bo'yni raki TNM klassifikatsiyada T^{1a}N¹M⁰ qaysi stadiyaga kiradi

- A) III stadiyaga
- B) Ib stadiyaga
- C) II stadiyaga
- D) Ia stadiyaga

3. Me'da saratoni TNM klassifikatsiyasida T¹ nimani anglatadi.

- A) O'sma me'da shillik, shillikosti kavatini zararlagan.
- B) O'sma me'da mushak kavatigacha zararlagan.
- C) O'sma me'da seroz kavatini zararlagan.
- D) O'sma me'da qo'shni a'zolarini zararlagan.

4. Prostata saratoni TNM bo'yicha T^{1a} bosqichi qanday baholanadi?.

- A) Instedental
- B) Urotelial
- C) Adenomatoz
- D) Vezikulyar

5. Prostata saratoni TNM bo'yicha T⁴ ga izox bering?

- A) O'sma jarayoni kovukka usgan
- B) Prostatadan tashkariga chiqqan
- C) Yonbosh limfa tugunlarga metastaz bor
- D) Boshqa azolarda metastaz bor

6. Me'da saratoni TNM klassifikatsiyasida T⁴ nimani anglatadi.

- A) O'sma me'da qo'shni a'zolarini zararlagan.
- B) O'sma me'da mushak kavatigacha zararlagan.
- C) O'sma me'da seroz kavatini zararlagan.
- D) O'sma me'da shillik, shillik osti kavatini zararlagan.

7. TNM bo'yicha qaysi holatlarda qovuq transurethral rezeksiya amaliyoti bajariladi?

- A) T^aN⁰M⁰, T^{is}N⁰M⁰, T¹N⁰M⁰
- B) T², T³, T⁴
- C) T⁰N⁰M⁰, T¹N⁰M¹, T³N⁰M³
- D) T³N¹M⁰, T¹N⁰M¹.

8. Me'da saratoni TNM klassifikatsiyasida T³ nimani anglatadi.

- A) O'sma me'da seroz kavatini zararlagan.
- B) O'sma me'da mushak kavatigacha zararlagan.
- C) O'sma me'da shillik, shillikosti kavatini zararlagan.
- D) O'sma me'da qo'shni a'zolarini zararlagan.

9. Prostata saratoni TNM bo'yicha T^{1a} da bezning necha foizi zararlanadi?

- A) 5 %
- B) 10%
- C) 20%
- D) 30%

10. Prostata saratoni TNM bo'yicha T^{1b} da bezning necha foizi zararlanadi?

- A) 5% dan ko'p
- B) 50%
- C) 80%
- D) 90%

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Аббас А.К., Фаусто Н., Астер Дж. и др. Основы патологии заболеваний по Роббинсу и Котрану Том 2: главы 11-20. — М.: Логосфера, 2016. — 616 с.;
2. Abdullaxo'jaeva M.S. Patologik anatomiya: darslik / -Toshkent: 1-qism. "Tafakkur-Bostoni", 2012. 512с.
3. Абдуллаходжаева М.С. Атлас патологической анатомии. – Ташкент: Нихол. 2013.-352б.
4. Дамианов Иван. Секреты патологии/. перевод с англ.: Москва. МИА. 2006. 500с.
5. Зайратьянца О.В., Тарасовой Л.Б. Патологическая анатомия: руководство к практическим занятиям. Учеб.пособие. М.: ГЭОТАР-Медиа. 2015. -696с.
6. Зайратьянца О.В. Патологическая анатомия. Атлас. М.: ГЭОТАР-Медиа. 2015. -710с/
7. Клатт Э.К. Атлас патологии Роббинса и Котрана / пер. с англ.: под.ред. О.Д.Мищнева, А.И.Щеголова. –М.: Логосфера, 2010.-544с.
8. Кривенцов М.А.и др. Краткий курс патоморфологии. Часть 1: тОбщая патология. Учение об опухолях. Симферополь, 2016. -250с.
9. Кумар В. Основы патологии заболеваний по Роббинсу и Котрану / пер. с англ.; под ред. Е.А. Коган. Том 1: главы 1-10. — М.: Логосфера, 2014. — 624 с.
10. Козаченко В.П. Рак матки. – М.: Медицина, 1983. – 236 с
11. Копнин Б.П. Онкогены, антионкогены и канцерогенез // Арх. пат. – 1990.-№9.- С. 3- 11.
12. Мате Дж.. Гистологическая и цитологическая классификация опухолевых болезней кроветворной и лимфоидной тканей. Международная гистологическая классификация опухолей №14. ВОЗ. Женева. 1978.
13. Bergers G, Benjamin L: Tumorigenesis and the angiogenic switch. Nat Rev Cancer 3:401, 2003.
14. Darnell R, Posner J: Paraneoplastic syndromes involving the nervous system. N Engl J Med 349:1543, 2003.
15. L.Maximilian Buja. Netter's Illustrated Human Pathology Second Edition. SAUNDERS. ELSEVER.-2015.528s.

E'TIBORINGIZ UCHUN KATTA RAHMAT!!!

AVAZBEK MAMATALIYEV RO'ZUVAEVICH

DR.MAMATALIYEV66@GMAIL.COM

